

Безопасни условия на труд в земеделието

Селското стопанство е отрасъл с изключителна важност, особено за селските райони на България. Всеки един работодател / земеделски производител / или работник трябва да спазва **ЗАКОНА за здравословни и безопасни условия на труд / ЗБУТ/, Обн. ДВ. бр.124 от 23 Декември 1997г.** Този закон се прилага във всички предприятия и места, където се осъществява трудова дейност.

"Здравословни и безопасни условия на труд" - такива условия на труд, които не водят до професионални заболявания и злополуки при работа и създават предпоставка за пълно физическо, психическо и социално благополучие на работещите лица. Осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд се извършва съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защитата на живота, здравето и работоспособността на работещите лица.

Здравословните и безопасните условия на труд в обекти, производства, процеси, дейности, работни места и при работното оборудване се осигуряват с проектирането, изграждането, реконструкцията, модернизацията, въвеждането им и процеса на тяхната експлоатация, както тяхното поддържане, ремонт и извеждане от действие.

Законът се прилага във всички предприятия и места, където се осъществява трудова дейност или се провежда обучение, независимо от формата на организация, вида на собственост и основанието, на което се извършва работата или обучението, доколкото в друг закон или в международен договор, по който страна е Република България, не е предвидено друго. Следователно, независимо по какъв ред полага труд, лицето е задължено да спазва правилата за безопасни и здравословни условия на труд, включително и ползването на лични предпазни средства.

Работните места трябва да отговарят на минимални изисквания за осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд.

Работното място и работното оборудване се поддържат в техническа изправност, а всички неизправности, които могат да засегнат безопасността и здравето на работещите, се отстраняват във възможния най-кратък срок, работното място и работното оборудване и пътищата към тях се почистват редовно.

Работното оборудване трябва да е подходящо за извършваната работа, така че да не застрашава здравето и безопасността на работещите.

За избягване на ръчното повдигане, поддържане и пренасяне на тежести при организиране на работата се използват подходящи средства и оборудване. В случаите, когато ръчното повдигане, поддържане и пренасяне на тежести не може да се избегне, се предприемат организационни мерки и се използват подходящи средства за намаляване на увреждането на здравето и риска от злополуки на работещите лица.

При работа с високо нервно-психическо натоварване, наложен ритъм, монотонност и принудителна работна поза, определена трудова норма и при сменна работа се въвеждат физиологични режими на труд и почивка, които спомагат за запазването на здравето и работоспособността на работещите лица.

Юридическите и физическите лица, които самостоятелно наемат работещи, които ползват работещи, предоставени им от предприятие, което осигурява временна заетост, както и лицата, които за своя сметка работят сами или в съдружие с други, са длъжни да осигурят здравословни и безопасни условия на труд във всички случаи, свързани с работата, както на работещите, така и на всички останали лица, които по друг повод се намират във или в близост до работните помещения, площадки или места подават годишна декларация в териториалната дирекция "Инспекция по труда" по адреса на регистрация на предприятието в срок до 30 април на следващата година.

В земеделието като сезонни работници могат да се наемат лица, които да извършват следните дейности: провеждане на жътвена кампания, бране на плодове (в т.ч. праскови, грозде, ябълки, диворастящи плодове (боровинки, къпини, билки и други), бране на зеленчуци и бране на тютюн и др. Всеки един работодател / земеделски производител / трябва законосъобразно да наема работна сила и да осигурява здравословни и безопасни условия на труд.

Работодателят е длъжен да оценява рисковете за безопасността и здравето на работещите, като обхване избора на работно оборудване, използването на химични вещества и препарати и организацията на работните места.

Работодателите осигуряват обслужване на работещите от регистрирани служби по трудова медицина.

С НАРЕДБА № 7 от 23 септември 1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване се определят минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд:

- Не се допуска превишаване на установените норми за производствен микроклимат, шум, вибрации, прах, токсични вещества, осветление, нейонизиращи и лазерни лъчения в работните помещения и на работните места.

- Размерите на работните помещения, броят на хората, разполагането на работно оборудване в тях, пътищата за транспортни средства и хора и свободните площи отговарят на изискванията на нормативните актове за безопасност и здраве при работа и пожарна безопасност за съответната дейност.

- Подвижните или фиксираните работни места на високо или ниско местоположение трябва да бъдат устойчиви и здрави.

- Местата за товарене и разтоварване се съобразяват с размерите и характера на транспортираните товари и прилаганата технология на товаро-разтоварните работи и трябва да имат поне един изход.

- Работно оборудване, инсталации, работни места, пътни маршрути или други места на открито, където работят работещи или които се използват във връзка с работата на открито, се устройват по начин, осигуряващ безопасността и опазване здравето на работещите и се организират така, че пешеходците и превозните средства да оперират безопасно.

- Работните места на открито се изграждат и организират така, че работещите да бъдат предпазени от падащи предмети, шум, вредни въздействия - газове, пари, прах, нейонизиращи лъчения и др., падане и подхлъзване, работните места на открито се предприемат мерки за предпазване на работещите от въздействието на неблагоприятни атмосферни условия.

- За работещите на работни места на открито се осигурява възможност за бърза евакуация и оказване на помощ.

- При работни места с наднормени стойности на температурата се прилагат технически и организационни решения за ограничаването на вредното ѝ въздействие.

- При наличие на високо ниво на слънчева радиация на работното място се прилагат мерки за предотвратяване на неблагоприятните въздействия. Тези мерки се съобразяват с характера на извършваната работа и спецификата на работното място.

- При дейности, при които се получава прегряване на работещите, се осигуряват стаи или кътове с нормален микроклимат и условия за рационално охлаждане и рационален питеен режим с оглед компенсирание на загубите на течности и минерални соли.

Манипулирането и опаковането на прахообразни, токсични и други вредни материали се извършва предимно автоматизирано или механизирано, като се осигуряват: минимална височина на свободното падане при спазване на установените норми и изисквания.

ПРАВИЛА за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията и дейностите от отрасъл "Земеделие"

Правилата уреждат изискванията и задълженията за осигуряване на безопасност при провеждане на земеделска дейност, свързана с почвоподготовката, отглеждането и прибирането на културите, следжътвената им обработка, товаренето, товаренето, транспортирането, отглеждането на животни и птици (вкл. пчели), обезопасяването на складове и др. дейности, изискващи използването на земеделска техника и инструменти в областта на земеделието.

Спазването на правилата изисква работодателите да закупуват и пускат в експлоатация техника, която да отговаря на техническите изисквания по безопасност.

Да организират всички видове инструктаж и обучение, да вписват в длъжностните характеристики на персонала конкретните им задължения по безопасност на труда.

Да отчитат и анализират трудовите злополуки и професионални заболявания.

Да осигуряват медицинско обслужване на своите работници и служители от службите по трудова медицина.

Да осигуряват лични предпазни средства и защитно работно облекло.

Общите изисквания към земеделската техника включват:

- Използване на техниката по предназначение, без опасност за живота на хората, животните, околната среда и вещите, да осигуряват безопасност за оператора, при маса над 20 kg на възлите и агрегатите да се ползват повдигателни механизми, местата за обслужване да са лесно достъпни, резервоарите и бункерите за масла, горива, отровни материали и др. да имат люкове за почистване

- Техниката трябва да отговаря на специализираните нормативни актове за безопасно движение по пътищата.

- Самоходната техника трябва да има устройство за спиране и установяване в неподвижно състояние, да бъде снабдено с подходящо осветление за безопасност на работещите.

- Изискванията за безопасност определят използването на необходимите обозначения и използване на щитове и предпазни механизми за въртящи се части и механизми.

Общи изисквания към прикачната и навесна техника:

Да запазва устойчиво положение след разединяване с трактора, при движение по пътищата в агрегат с трактор да бъде осигурена допълнителна връзка, да има регулируем опорен крак за подпиране след разединяване с трактора, да се агрегира със стандартни прикачни и навесни устройства.

Специфичните изисквания за работа със земеделска и прикачна техника са свързани с познаване ръководството за експлоатация, проверка на техниката за изправност преди всяко

ползване, като проверка на гуми, проверка на спирачна и хидравлична системи, колани, прикачни устройства и др.

Да се използва техниката само по предназначение.

Да не се използва като превозно средство на хора, материали – особено инструменти и гориво-смазочни материали, предизвикващи пожар.

Да не се използват за работа на терени, с наклон, по-голям от указания в ръководството за експлоатация. Да не се спира на наклонени терени и движението да става само на първа предавка.

Отстраняване на неизправности и почистване да става само при изключен двигател и включена спирачка.

Да не се работи със земеделска техника при силна буря и мъгла с видимост по-малка от 25 м.

При едновременна работа на повече от един трактор да се спазва дистанция от 50-60 м. при ясно време и 100-150 м. при мъгла.